

บทสรุปผู้บริหาร

ผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

การดำเนินงานของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง สำหรับ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ประเด็นการสอบทานมิ้งงานบริการให้ความเชื่อมั่น การตรวจสอบการเงิน โดย ตรวจสอบความถูกต้อง การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การตรวจสอบการดำเนินงาน การให้บริการ การให้คำปรึกษาแนะนำ ที่เกี่ยวกับลักษณะงาน และขอบเขตงาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้หน่วยงาน และปรับปรุง ด้านควบคุมภายใน โครงการต่างๆ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง

ในภาพรวมการสอบทานประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลส่วนใหญ่อาศัยข้อมูลเอกสาร หลักฐานต่างๆ ที่ส่วนราชการนำมาให้เป็นหลักฐานในการสอบทาน และในการสัมภาษณ์สอบถามพร้อมทั้งลงพื้นที่ตรวจสอบติดตามกระบวนการปฏิบัติราชการในพื้นที่ ผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ ตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายใบสำคัญประกอบงบเดือน งบดำเนินงาน ของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง

จากการตรวจสอบหลักฐานเบิกจ่ายใบสำคัญประกอบงบเดือน งบดำเนินงาน (ไตรมาสที่ ๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จำนวน ๑๗๑ ฎีกา ผลการตรวจสอบพบว่า

๑. การจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง หน่วยงานไม่มีการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ไม่มีการบันทึกรายงานผลการซื้อจ้าง และมีบางรายการไม่ได้ติดอากร แสตมป์ใบสั่งจ้าง และได้รับใบเสร็จรับเงินประกอบใบสำคัญการจ่ายเงินไม่ครบถ้วน

๒. การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พบว่ามีจำนวน ๓ รายการ เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงเกิน อัตราที่ระเบียบกำหนด โดย ๒ รายการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง กรณีพักค้างคืน จำนวน ๑ วันครึ่ง และ ๓ วันครึ่ง และ อีก ๑ รายการ กรณีเดินทางไปราชการโดยสารเครื่องบินใช้เวลาในการเดินทางเกินความจำเป็นทำให้รัฐต้อง จ่ายค่าใช้จ่ายเพิ่ม และมีบางรายการไม่ได้แนบ Google map ตามมาตรฐานการประหยัดของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และแบบ ๘๗๐๘ กรอกไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ไม่วัน เดือน ปี และชื่อผู้ตรวจ/ อนุมัติ เป็นต้น

๓. การเบิกค่าใช้จ่ายในการประชุม, ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและค่าใช้จ่ายในการสอบ เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบการเบิกจ่ายบางรายการแนบไม่ครบถ้วน เช่น ขาดบันทึกขออนุมัติจัด ขออนุมัติงบประมาณ วาระ/กำหนดการ เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ตามแผนบูรณาการงานตรวจสอบ

๑. ประเด็นจำนวนผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดำเนินการสุ่มตรวจแผนการรับ นักศึกษา บัญชีจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุน เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การเข้าถึง กลุ่มเป้าหมาย การลงทะเบียนเรียนและการสมัครเรียน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ณ สำนักงาน กศน. จังหวัดพัทลุง และสถานศึกษา ๖ แห่ง พบว่า สถานศึกษาจำนวน ๒ แห่ง มีการจัดทำแผนการรับนักเรียนเป็น ลายลักษณ์อักษร สถานศึกษาอีก ๔ แห่งรวมถึง สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ไม่ได้กำหนดแผนการรับ นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร จากการสัมภาษณ์ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายโดยใช้เกณฑ์ ครูแต่ละประเภท

: จำนวนผู้เรียนในความรับผิดชอบแตกต่างกัน เมื่อเทียบกับเกณฑ์การกำหนดเป้าหมายของ กศน. ส่วนกลาง จำนวนผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การประชาสัมพันธ์เหมาะสมกับบริบทและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การลงทะเบียนเรียนมีหลักฐานการลงทะเบียนเรียนของผู้เรียนรายเดิม (เก่า) การรับสมัครเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กศน. กำหนด และผลการดำเนินงานภาคเรียนที่ผ่านมา ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การประเมินการควบคุมภายใน หน่วยรับตรวจจึงไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดกิจกรรมการควบคุมในปี ๒๕๖๕

๒. ประเด็นผู้เรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน/เรียนต่อเนื่องตลอดภาคเรียน จากการสุ่มตรวจสอบ/สัมภาษณ์ ผู้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีสิทธิสอบทุกคน ไม่มีผู้เรียนมีแนวโน้มออกกลางคัน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาครูผู้สอนมีการกำหนดกิจกรรมเป็นไปตามแนวทางที่สำนักงาน กศน. กำหนด สื่อส่วนใหญ่สถานศึกษาซื้อวัสดุมาผลิตเอง และใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น การจัดการเรียนรู้มีการควบคุมผู้เรียน ติดตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนฯ แต่พบว่าการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และยังพบว่า การสรุปข้อมูลผู้มีสิทธิสอบ ผู้ไม่เข้าเรียน จะใช้ข้อมูลในโปรแกรม ITW ๕๑ ไม่ได้มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เสนอผู้บริหารทราบเพื่อทราบ มีการนิเทศติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง และในภาคเรียนที่ผ่านมา ผู้ลงทะเบียนเรียนไม่มีสิทธิสอบ เพียงร้อยละ ๐.๒๐

จากการเก็บข้อมูลผู้เรียนภาคเรียนที่ ๑ และ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ พบว่า ประเด็นผู้ขาดสอบ เฉลี่ยภาพรวมจังหวัด ภาคเรียนที่ ๑ อัตราร้อยละ ๒๓.๔๘ ภาคเรียนที่ ๒ ร้อยละ ๒๑.๑๐ ซึ่งอยู่ในระดับปกติ ตามเกณฑ์ที่ สป.แจ้ง จากการสุ่มตรวจสถานศึกษา พบว่า กศน.อำเภอปากพะยูน กศน.อำเภอควนขนุน และ กศน.อำเภอป่าบอน มีอัตราการขาดสอบค่อนข้างสูง

กิจกรรมที่ ๓ การสอบทานการปฏิบัติงานด้านบัญชี ตามแผนการตรวจสอบประจำปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

๑. บัญชีเงินสด บัญชีเงินฝากธนาคาร บัญชีเงินฝากคลัง และบัญชีใบสำคัญค้างจ่ายถูกต้อง ตรงตามงบทดลอง แต่พบว่ารายการเบิกค่าบริการไปรษณีย์ ตามใบแจ้งหนี้ ๓,๙๙๘ บาท ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ๓๙.๙๘ บาท เบิกผิดพลาด โดยเบิกจ่ายให้ ไปรษณีย์ไทย ๓๙.๙๘ บาท และนำส่งกรมสรรพากร ๓,๙๕๘.๐๒ บาท ในการนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขอคืนเงินจากสรรพากรพื้นที่จังหวัดพัทลุง

๒. บัญชีลูกหนี้เงินยืมตามงบทดลองถูกต้องตรงกับรายละเอียดสัญญาเงินยืมที่ยังไม่ส่งใช้ แต่พบว่ามีลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณมิได้ชำระคืนเงินยืมรายเก่า แต่มีการอนุมัติให้ยืมรายใหม่ ๕ ราย ซึ่งเจ้าหน้าที่การเงินแจ้งว่าผู้ยืมรายเก่าได้ชำระคืนเงินยืม (ส่งใบสำคัญ/หลักฐานจ่าย) เรียบร้อยแล้ว แต่เจ้าหน้าที่การเงินไม่ได้บันทึกขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจ เพื่อชำระคืนเงินยืมตามระเบียบฯ และมีกรณีลูกหนี้เงินยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมภายในระยะเวลาที่กำหนด

๓. รายการบัญชีในงบการเงินแสดงยอดคงเหลือตามดุลบัญชีปกติ และบัญชีพักไม่มียอดคงค้าง

๔. ยอดเงินคงเหลือตามงบทดลองของบัญชีวัสดุคงคลัง และบัญชีครุภัณฑ์ มียอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ ถูกต้อง ตรงกับรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปี

๕. การปิดบัญชีถูกต้องตามหลักการบัญชีคงค้าง และจัดส่งงบการเงินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถูกต้อง ภายในระยะเวลาที่กำหนด

กิจกรรมที่ ๔ การสอบทานการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง

๑. การจัดส่งเอกสารครบถ้วนและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒. การประเมินความเสี่ยงภารกิจเพื่อการควบคุมภายใน

๒.๑ ภารกิจที่นำมาประเมินความเสี่ยง เป็นภารกิจตามกฎหมายที่ตั้งขึ้นของแต่ละกลุ่ม/หน่วย ตามคำสั่ง คสช.ที่ ๑๙/๒๕๖๐ และภารกิจโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๒.๒ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง ได้จัดทำแบบประเมินความเสี่ยงภารกิจเพื่อการควบคุมภายใน (ปค.๔) ของทุกกลุ่ม/หน่วย จำนวน ๑๕ ภารกิจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงาน (๐) และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (๐)

๒.๓ การระบุความเสี่ยงไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร โดยพบว่า บางภารกิจ การกำหนดวัตถุประสงค์ และความเสี่ยงยังไม่สอดคล้อง จากช่อง “ความเสี่ยง” ที่ระบุ ไม่ใช่ความเสี่ยงแต่เป็นปัจจัยเสี่ยง

๒.๔ การระบุปัจจัยเสี่ยง มีจำนวน ๗ ภารกิจ ระบุปัจจัยเสี่ยงมีความสอดคล้องและเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสียหาย มี ๒ ภารกิจ ระบุปัจจัยเสี่ยงไม่สอดคล้อง และมี ๖ ภารกิจที่ไม่ได้ระบุปัจจัยเสี่ยง

๒.๕ การระบุความเสี่ยงที่มีอยู่ เป็นการควบคุมที่ปฏิบัติอยู่เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ มีเพียง ๑ ภารกิจ การระบุการควบคุมที่มีอยู่ควรที่จะเพิ่มเติม เนื่องจากการดำเนินการตามโครงการมีงบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ ทำให้หน่วยงานต้องประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ซึ่งบางโครงการ/กิจกรรมสามารถที่จะจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการกับงบประมาณกับงานที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน เพื่อเป็นการลดปัญหาในการบริหารงบประมาณตามโครงการ

๒.๖ ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ เป็นความเสี่ยงหลังจากที่แต่ละกลุ่ม/หน่วย ได้ควบคุมตามช่องการควบคุมที่มีอยู่แล้ว

๒.๗ ผลกระทบ ค่าคะแนนผลกระทบ ค่าคะแนนโอกาส ค่า/ระดับความเสี่ยง หน่วยงานได้พิจารณาจากบัญชี หลักเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ผลการตรวจสอบการระบุผลกระทบสอดคล้องกับความเสี่ยงที่เหลืออยู่ ค่าคะแนนของหน่วยงาน ค่า/ระดับความเสี่ยง มีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่าคะแนนต่ำ ปานกลาง สามารถยอมรับได้ จำนวน ๑๓ เรื่อง ความเสี่ยงสูง จำนวน ๒ ภารกิจ คือในเรื่องงานประสานและสนับสนุนการตรวจราชการและงานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการฯ ซึ่งถือว่าเป็นความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้

๒.๘ วิธีการตอบสนองความเสี่ยงที่หน่วยงานระบุสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ประเมินได้ และเป็นไปตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๓. การรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)

๓.๑ มีการจัดทำรายงานผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕) กำหนดความเสี่ยง จำนวน ๑๒ ภารกิจ ประกอบด้วยภารกิจที่มีความเสี่ยงสูง โดยมีค่าคะแนน ๑๕ มีเพียง ๒ ภารกิจ ส่วนอีก ๑๐ ภารกิจ มีค่าคะแนนความเสี่ยง ต่ำ และ ปานกลาง โดยมีค่าคะแนน ต่ำกว่า ๑๐ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวทางตามหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๑.๕/๑๗๒๓๕ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ แจ้งว่ากรณีที่มีความเสี่ยงค่าคะแนนตั้งแต่ระดับ ๑-๙ ไม่ต้องรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)

๓.๒ ข้อมูลที่ระบุในทุกช่องในแบบรายงานถูกต้องตาม

๓.๓ ไม่มีรายงานการติดตามการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบติดตาม ปค.๕) ภารกิจที่ปรับปรุงการควบคุมภายในในปีงบประมาณก่อน ที่ยังไม่สามารถลดความเสี่ยงลงในระดับที่ยอมรับได้

ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง ในคราวต่อไปควรจัดทำให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม/หน่วย โดยให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความเสี่ยงเป็นผู้ร่วมคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการสร้างการรับรู้ในเชิงลึกในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งเป็นการรับรู้ในเรื่องปัจจัยเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยง แนวทางการควบคุมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในการนี้เพื่อให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑

๔. การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔) ครบถ้วน ถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๕ การบริการให้คำปรึกษา

หน่วยตรวจสอบภายใน ได้ให้บริการให้คำปรึกษาแบบไม่เป็นทางการ แก่กลุ่มอำนวยการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง เรื่องการควบคุมภายใน โดยให้คำปรึกษากับเจ้าหน้าที่กลุ่มอำนวยการ เมื่อ สิงหาคม ๒๕๖๖ เนื่องจากการจัดทำการควบคุมภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง สำหรับระยะเวลาดำเนินงาน สิ้นสุด ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๕ ยังไม่ครอบคลุมและบุคลากรในหน่วยงานยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวบางรายการไม่ตรงประเด็น หน่วยตรวจสอบภายใน ได้ให้คำปรึกษาใน ๓ ประเด็น ประกอบด้วย

๑. การประเมินความเสี่ยงภารกิจเพื่อการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๔)
๒. การรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค.๕)
๓. การติดตามผลการประเมินงาน